

ĐỀ XUẤT MÔ HÌNH GIẢM THIỂU RỦI RO MÔI TRƯỜNG TRONG HOẠT ĐỘNG THỂ DỤC THỂ THAO Ở VIỆT NAM

Nguyễn Văn Phúc⁽¹⁾

Thông tin bài báo:

Ngày nhận bài: 11/09/2025

Ngày phản biện: 15/10/2025

Ngày đăng: 22/12/2025

Tác giả liên hệ:

Nguyễn Văn Phúc

Email: nguyenvanphuc@gmail.com

Tập 15, số 6 (2025), trang 6-8

DOI: <https://doi.org/10.64024/upes13901>

Bản quyền © 2025. Bài báo này là công bố Truy cập Mở (Open Access) và được phân phối theo các điều khoản của Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0).

Tóm tắt:

Tiếp cận từ góc độ kết hợp giữa mô hình tổng thể có tính bao quát, chịu tác động của nhiều yếu tố và mô hình cụ thể gắn với từng nhóm đối tượng, quá trình nghiên cứu đã xây dựng mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT tại Việt Nam. Nghiên cứu được triển khai trên cơ sở kế thừa, phát huy và cải tiến các mô hình quản trị rủi ro đã được áp dụng ở Việt Nam cũng như trên thế giới, nhằm bảo đảm tính khoa học, hiện đại và phù hợp với điều kiện thực tiễn trong nước. Kết quả nghiên cứu đã đề xuất một mô hình giảm thiểu rủi ro về môi trường trong hoạt động TDTT, đồng thời làm rõ mối quan hệ tương tác giữa các thành tố cấu thành mô hình. Qua đó, nghiên cứu không chỉ cung cấp cơ sở lý luận cho việc ứng dụng quản trị rủi ro trong TDTT mà còn góp phần định hướng cho công tác quản lý, hoạch định chính sách và tổ chức hoạt động TDTT an toàn, bền vững trong bối cảnh mới.

Từ khóa: Mô hình, giảm thiểu rủi ro, rủi ro môi trường, hoạt động TDTT, Việt Nam.

Proposal of a model for mitigating environmental risks in sports activities in Vietnam

Nguyen Van Phuc⁽¹⁾

Article Information:

Received: 11/09/2025

Review date: 15/10/2025

Published: 22/12/2025

Corresponding Author:

Nguyen Van Phuc

Email: nguyenvanphuc@gmail.com

Vol 15, Issue 6 (2025), pp 6-8

DOI: <https://doi.org/10.64024/upes13901>

Copyright © 2025. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0).

Summary:

Approaching the issue from a perspective that combines a comprehensive, overarching model influenced by multiple factors with specific models tailored to particular target groups, the research has developed a model for mitigating epidemic risks in sports activities in Vietnam. The study was conducted on the basis of inheriting, promoting, and improving risk management models that have been applied in Vietnam and worldwide, to ensure scientific rigor, modernity, and suitability to domestic practical conditions. The research results propose a model for mitigating environmental risks in sports activities and clarify the interactive relationships among the components constituting the model. Accordingly, the study not only provides a theoretical foundation for the application of risk management in sports but also contributes to guiding management practices, policy formulation, and the organization of safe and sustainable sports activities in the new era.

Keywords: model, risk mitigation, environmental risk, sports activities, Vietnam.

⁽¹⁾PGS TS Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

ĐẶT VẤN ĐỀ

Việc xây dựng mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động Thể dục thể thao (TDTT) tại Việt Nam mang ý nghĩa đặc biệt quan trọng cả về khoa học và thực tiễn. Hoạt động TDTT diễn ra trong môi trường tự nhiên và xã hội luôn tiềm ẩn nhiều nguy cơ như ô nhiễm không khí, chất lượng nguồn nước, biến đổi khí hậu, hay điều kiện cơ sở vật chất chưa đảm bảo. Những yếu tố này có thể ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe, thành tích của vận động viên, cũng như sự an toàn của cộng đồng tham gia.

Trong bối cảnh toàn cầu đang tăng cường nhận thức về phát triển bền vững, việc nghiên cứu mô hình quản trị rủi ro môi trường cho TDTT là cần thiết để đưa ra các giải pháp phòng ngừa, ứng phó kịp thời và hiệu quả. Mô hình này không chỉ giúp bảo vệ sức khỏe người tập luyện, vận động viên và huấn luyện viên, mà còn góp phần duy trì sự ổn định, an toàn của các hoạt động TDTT. Đồng thời, kết quả nghiên cứu sẽ cung cấp cơ sở khoa học quan trọng cho việc hoạch định chính sách, quản lý và tổ chức TDTT theo hướng bền vững, thích ứng với các thách thức môi trường ngày càng phức tạp.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp quan sát sư phạm, phương pháp phỏng vấn, phương pháp toán học thống kê.

Khảo sát được tiến hành năm 2022.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Đề xuất mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động Thể dục thể thao ở Việt Nam

Để có cơ sở khoa học cho việc đề xuất mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT tại Việt Nam, nhóm nghiên cứu đã tiến hành trao đổi chuyên sâu và phỏng vấn trực tiếp 07 chuyên gia trong lĩnh vực quản lý TDTT. Nội dung thảo luận tập trung vào việc xác định thể loại mô hình phù hợp cho công tác phòng chống và kiểm soát rủi ro môi trường, cũng như lựa chọn góc độ tiếp cận thích hợp khi xây dựng mô hình. Kết quả phân tích cho thấy:

Về thể loại mô hình: mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT tại Việt Nam cần được thiết kế theo hướng mô hình kết hợp giữa mô hình tổng thể và mô hình cụ thể. Đây là dạng mô hình vừa có tính bao quát, phản ánh sự tác động đa chiều của nhiều yếu tố, vừa

có khả năng chi tiết hóa, đáp ứng yêu cầu kiểm soát đối với từng đối tượng và bối cảnh cụ thể. Như vậy, việc lựa chọn loại mô hình kết hợp không chỉ bảo đảm tính khoa học và toàn diện mà còn nâng cao tính khả thi khi áp dụng trong thực tiễn hoạt động TDTT tại Việt Nam.

Về góc độ tiếp cận khi xây dựng mô hình: Tất cả các ý kiến chuyên gia đều thống nhất rằng việc đề xuất mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT tại Việt Nam cần đặt trên nguyên tắc kế thừa, phát huy và cải tiến các mô hình quản trị rủi ro đã được áp dụng trong nước và quốc tế. Quản trị rủi ro trong TDTT tuy còn mới mẻ ở Việt Nam, nhưng trên thế giới cũng như trong nhiều lĩnh vực khác ở Việt Nam, đây đã là hướng nghiên cứu nhận được nhiều sự quan tâm. Trong từng lĩnh vực hoạt động cụ thể hay với từng loại rủi ro đặc thù, việc kế thừa có chọn lọc sẽ giúp tận dụng được các giá trị, kinh nghiệm và thành tựu khoa học của các mô hình quản trị rủi ro trong TDTT quốc tế cũng như trong các ngành khác. Đồng thời, quá trình cải tiến và điều chỉnh mô hình sẽ đảm bảo sự phù hợp với điều kiện thực tiễn của TDTT Việt Nam, qua đó nâng cao tính khả thi và hiệu quả khi áp dụng. Đây là hướng tiếp cận mang tính khoa học, đáp ứng yêu cầu nghiên cứu và ứng dụng trong bối cảnh hiện nay.

Từ các căn cứ trên, chúng tôi đề xuất mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT tại sơ đồ 1.

Sơ đồ 1 đã hệ thống hóa các thành tố trong mô hình cũng như mối quan hệ giữa các thành tố trong mô hình, giúp thuận tiện cho người đọc theo dõi về khái quát các đặc điểm của mô hình và mối liên hệ giữa các thành tố trong mô hình.

2. Mối quan hệ giữa các thành tố trong mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động Thể dục thể thao

Cụ thể các thành tố trong mô hình:

Xác định bối cảnh: Là bước đầu tiên được tiến hành trong mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT. Xác định bối cảnh được tiến hành trên các nội dung: Phân tích nhiệm vụ, mục tiêu đặt ra (rõ ràng, cụ thể, đo đếm được, có tính khả thi, có tính thực tế và có thời gian cụ thể đạt được mục tiêu), xác định các yếu tố môi trường ảnh hưởng tới mục tiêu (phân tích chi tiết cả môi trường tự nhiên và môi trường xã hội), bối cảnh thực hiện mục tiêu (thời gian, địa điểm, các vấn đề tác động...)...

Sơ đồ 1. Mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động Thể dục thể thao

Nhận diện rủi ro: Phân tích các yếu tố ảnh hưởng để xác định các rủi ro trong quá trình thực hiện mục tiêu, đặc biệt chú ý tới các rủi ro về môi trường (bao gồm cả môi trường tự nhiên và môi trường xã hội)... cụ thể gồm:

Liệt kê các hiểm họa môi trường có thể xảy ra: Liệt kê tất cả các hiểm họa môi trường tự nhiên và môi trường xã hội có thể xảy ra ở tất cả các cấp độ, thời điểm. Cần bàn luận và tham khảo ý kiến của nhiều thành viên thuộc nhiều mảng tham gia hành động để đạt được mục tiêu.

Nguyên nhân dẫn tới hiểm họa: Phân tích chi tiết các hiểm họa để xác định rõ nguyên nhân dẫn tới hiểm họa. Đây là cơ sở quan trọng để xuất các giải pháp / biện pháp giảm thiểu rủi ro đạt hiệu quả tốt nhất.

Phân tích / đánh giá: Được tiến hành sau khi nhận diện các rủi ro. Đánh giá rủi ro, bao gồm cả đánh giá tần suất rủi ro (khả năng xảy ra rủi ro) và mức độ ảnh hưởng (mức độ nghiêm trọng, trên cơ sở đó, phân nhóm các rủi ro xác định theo mức độ ưu tiên quản trị rủi ro; Xác định ưu tiên kiểm soát trên cơ sở phân nhóm các rủi ro. Kết thúc bước xác định và đánh giá rủi ro trong mô hình giảm thiểu rủi ro tổ chức sự kiện TDTT sẽ xác định cụ thể các rủi ro cần quản trị.

Xác định giải pháp: Sau khi xác định rõ các rủi ro cần quản trị, trên cơ sở kết quả nhận diện rủi ro, cụ thể là các nguyên nhân dẫn tới hiểm họa, đề xuất các giải pháp, phương pháp, phương tiện, khai thác các nguồn lực hỗ trợ... để giảm thiểu tối đa các rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT.

Triển khai / đánh giá: Các giải pháp sau khi được xác định được triển khai đồng bộ và đánh giá, điều chỉnh liên tục trong thực tế để phù hợp với tình hình thực tế và đạt hiệu quả tốt nhất.

Phòng ngừa: Là yếu tố quan trọng diễn ra xuyên suốt trong tất cả các khâu của mô hình giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT. Có thể tiến hành nhiều biện pháp phòng ngừa như: giữ vệ sinh, dụng cụ, môi trường, tăng cường sức khỏe... đặc biệt là các biện pháp dự phòng cá nhân trong hoạt động TDTT.

KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu đã đề xuất sử dụng 01 mô hình phối hợp tổng thể và cụ thể trong quản trị giảm thiểu rủi ro môi trường trong hoạt động TDTT tại Việt Nam, đồng thời làm rõ mối quan hệ giữa các thành tố trong mô hình, tạo điều kiện thuận tiện cho việc áp dụng mô hình vào thực tiễn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phạm, Đ. Bầm. (2003). *Quản lý chuyên ngành thể dục thể thao: Tài liệu chuyên khảo dành cho hệ cao học và đại học thể dục thể thao*. Nhà xuất bản Thể dục Thể thao.
2. Nhà xuất bản Hồng Đức. (n.d.). *Hệ thống quản lý rủi ro theo tiêu chuẩn ISO 31000: Nội dung cơ bản và hướng dẫn áp dụng*.
3. Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng. (2011). *Tiêu chuẩn quốc gia TCVN ISO 31000:2011 – Quản lý rủi ro: Nguyên tắc và hướng dẫn*.